

BLAJWAS (64) *sb m*

blajwas (52), **blajwajs** (7), **blejwas** (3), **blejwajs** (1), **bliwis a. bliwisz** (1); blajwas *FalZioł* (51), *KlonŻal*; blajwajs *SienLek* (7); blejwas *Mącz* (3); blejwajs *BielSat*; bliwis(z) *Mymer*¹.

bla- (4), blâ- (4); bla- *KlonŻal*; bla- : blâ- *SienLek* (3 : 4); -wa- (9), -wâ- (3); -wa- *Mącz* (3), *BielSat*, *KlonŻal*; -wa- : -wâ- *SienLek* (4 : 3); e *jasne*.

sg *N* blajwas (12). $\diamond$ *G* blajwasu (30). $\diamond$ *A* blajwas (4). $\diamond$ *I* blajwas(e)m (18).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

*Biel ołowiowa, zasadowy węglan ołowiu otrzymywany z ołowiu przy pomocy octu; cerussa Mymer*¹, *Mącz; psimmythium Cn* (64) : *Cerusea* [!] *BlywiŹ Mymer*¹ 19.

a. Stosowany w medycynie jako składnik leków (57) : Też gdy vwarzyŹ khorzenie Piwonijey/ z blaywałem/ piegi zginą czarne y inŹe ŹskaradoŹci zlicza gdi tą wodą będzieŹ omywać. *FalZioł* I 97d; Też Źok pietruŹczany viaŹniony/ blaywału kniemu trochę z roŹaną wodką przyczyniwiŹy/ á tho będzieŹ miał na chore oczy lekarŹtwo. *FalZioł* I 98b; Ci ludzie kthorzy robią około Blaywału/ wpadaiaŹ w chorobę którą zową ruczawka/ y w chorobę Źwiętego walantego *FalZioł* III 36d, I 14c, 23c, III 36 c [2 r.], d [2 r.], V 93v (51); Sadzele golenné léczy lubryká/ to ieŹt glinká którą cieŹle albo Źtolarze piŹą na drzewie/ z ádłem Niedźwiedźim vtłucz/ á żywicą roŹpuŹć/ przyŹypŹe tłuczonego Bláywáyfu/ co go niewiáŹty mączką zową/ á téy máŹci przykłáday *SienLek* 121, 135v, 146, 162v, X [2 r.].

b. Używany jako kosmetyk (2) : *Mącz* 50b; [*kuŹnierz*] Nátrze kretą Wiewiorkę/ rzeczé Popielicá/ Kupi iáka niewiáŹtá/ vboga nędznicá. Nie trzebá iey bleywáyfu/ doŹyć go w kozuchu/ BiáŹa będzie ná Licu/ biáŹa y po brzuchu. *BielSat* C2.

c. Stosowany w sztuce złotniczej (1) : *Cerussa*, *Bleywás*/ którym też złotnicy Źrebro przipráwuyą z Ołowu y octu to czinią. *Mącz* 50b.

d. Biały barwnik, biała farba (3) : *Mącz* 367a; *Blaywais*/ ieŹt fárbá biáŹa z ołowu palona/ Málárzom y Aptékárzom potrzebna *SienLek* X4v; Prozno cynober czerwony y błękitny lázur/ Prozno chwaliŹ biáŹy bláywás/ tráfi w to y Mázur. *KlonŻal* D3v.

Synonimy: d. biel, ceruza.